

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS RE'EH • MAAMAR 12

ביאור ע"פ אני לדודי

Explication du verset « Je
suis à mon Bien-Aimé »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/reeh/12/

1 ביאור ע"פ אני לדודי

Explication du verset « Je suis à mon Bien-Aimé ».

2 ביאור ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] תלמוד גדול או מעשה גדול ונמנו וגמרו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה

Explication de la question formulée par nos Sages, de mémoire bénie : « L'étude est-elle supérieure, ou l'action est-elle supérieure ? » Ils procédèrent à un vote et conclurent : « L'étude est supérieure, car elle mène à l'action. »

הנה מעשה המצות הן בירורי נוגה שמעורב טוב ורע כגון אכילה יש אכילת זולל וסובא ויש שהוא של מצוה כגון אכילת קדשים

Or, l'accomplissement concret des mitzvot consiste en des affinements (birourim) du nogah, où le bien et le mal sont mêlés. Prenons l'exemple de l'alimentation : il y a l'alimentation d'un « glouton et d'un ivrogne », et il y a une alimentation qui relève d'une mitzva, comme la consommation des offrandes saintes (kodachim),

וכמו סעודת שבת והמצות הן בירורים לברר מה שהוא דבר גשמי להיות בבחינת ביטול כי השבירה היתה בשם ס"ג [שם ס"ג] כולו סג יחדו כו'

ainsi que le repas de Chabbat. Les mitzvot sont des affinements : il s'agit d'affiner ce qui est matériel, afin qu'il atteigne l'état d'annulation de soi (bitoul). Car la brisure eut lieu dans le Nom Sag (63) : « Tous ensemble ont reculé (sag) », etc. ;

ונעשה ב"ן [שם ב"ן] שנפל בשבירה להיות יש ודבר עד שנעשה עולם הגשמי והבירור הוא בשם מ"ה [שם מ"ה] בחי' ביטול.

et il devint le Nom Ban (52), qui, en tombant lors de la brisure, devint un yesh (quelque chose) et un davar (une chose), jusqu'à former le monde matériel. L'affinement s'opère par le Nom Mah (45), le niveau du bitoul.

3 והנה ב"ע הוא קודם התקון משא"כ אצ"י הוא לאחר התיקון שכבר נתקן בבחי' ביטול איהו וחיוהי

Or, les mondes de Béria, Yetsira et Assiya se situent avant le tikoun (rectification), tandis que le Monde d'Atsilout (Émanation) se situe après le tikoun, car il a déjà été rectifié dans l'état de bitoul : « Lui et Ses forces vitales

חד כנודע מענין התפלה שעד ב"ש [ברוך שאמר] הוא עולם העשיי [העשיה] שהתפלה היא ג"כ בירור דעקימת שפתיו הוי מעשה כוי ובי"ע הם צריכים לתיקון

ne font qu'un. » [C'est] ce que l'on sait de la prière : jusqu'à Baroukh Chéamar, c'est le Monde d'Assiya (Action), car la prière aussi est un raffinement, puisque « le mouvement des lèvres compte comme un acte », etc. ; et Béria, Yetsira et Assiya ont besoin d'être rectifiés.

ולכן הנשמה א"צ [אין צריך / אינו צריך] תיקון לעצמה כי הנשמה היא מעולם האצילות שהוא אחר התיקון ואפילו נשמה דבי"ע היינו אצילות דבי"ע כי למ"ד כלים דאצילות מתלבשים בבי"ע

C'est pourquoi l'âme n'a pas besoin d'être rectifiée en elle-même, car elle provient du Monde d'Atsilout, qui se situe après le tikoun. Même une âme de Béria, Yetsira et Assiya est l'Atsilout de Béria, Yetsira et Assiya, car, selon un avis, les réceptacles d'Atsilout sont revêtus dans Béria, Yetsira et Assiya.

ולכן אמרו מעשה גדול כי אחר הבירור יהי [יהיה] שם ב"ן [שם ב"ן] גדול משם מ"ה [שם מ"ה] אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה].

C'est pourquoi ils ont dit : « L'action est supérieure », car, après le raffinement, le Nom Ban sera supérieur au Nom Mah : « Une femme vaillante est la couronne de son mari. »

אך בבחי' אחרת תלמוד גדול שהוא בחי' מ"ה [שם מ"ה] המברר כי התלמוד הוא לבאר המצוה איך תהיה הסוכה והאתרוג כוי בחכמה אתברירו וגם ע"ד הקבלה

Mais, sous un autre rapport, l'étude est supérieure, car elle est le niveau de Mah, qui raffine ; l'étude consiste à expliquer comment accomplir la mitsva, comment doivent être la souka et l'étrog, etc. : « C'est par la 'Hokhma que s'opère le raffinement. » Et aussi, selon la Kabbale,

הנה מעשה גדול שהוא מבחי' כתר מלשון כותרת שהוא בבחי' רצון שלמעלה מן החכמה שהיא התורה l'action est supérieure, car elle provient du niveau de Kéter (la Couronne), terme lié à koteret, qui désigne le niveau de la volonté, au-dessus de la 'Hokhma, qui est la Torah ;

והוא בבחינת מקיף והחכמה היא פנימית על כל זה בבחי' אחת החכמה יותר מעולה שמהכתר אינו יורד כ"א בחינת חיצונית כנודע אבל החכמה היא בפנימיותה כו' וכמ"ש במ"א באריכות בביאור ע"פ צאינה וראינה.

et il est de la nature d'une lumière enveloppante (makif), tandis que la 'Hokhma est intérieure. Malgré tout cela, sous un certain rapport, la 'Hokhma est supérieure : car de Kéter ne descend que l'aspect de sa dimension extérieure ('hitsoniyout), comme on le sait, tandis que la 'Hokhma se trouve [là] dans sa dimension intérieure (pnimiyout), etc., comme cela est expliqué longuement ailleurs, dans l'explication de « Sortez et voyez ».

4 ואח"כ נמנו וגמרו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה שעם היות שהחכמה היא או"כ [אורות וכלים] והכתר הוא למעלה מהחכמה עם כל זה הרי התהוות המעשה שתהיינה המצות בבחינת כתר ומקיף הוא על ידי התורה

Et ensuite, ils votèrent et conclurent : « L'étude est plus grande, car elle mène à l'action. » Car, bien que 'Hokhma (sagesse) soit lumières et réceptacles, et que Kéter (la Couronne) soit au-dessus de 'Hokhma, néanmoins, c'est par la Torah que l'action elle-même vient à l'existence, de sorte que les mitsvot soient au niveau de Kéter et du makif ;

כי היא הממשכת אור א"ס ב"ה לבחינת המעשה שתהיינה מעשה המצות בבחי' כתר כו' [ועמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל]. בסוף הדרוש ובביאור ע"פ מי מנה כו' רובע ישראל ע"ש].

car c'est [la Torah] qui fait descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, jusqu'au niveau de l'action, afin que l'accomplissement des mitsvot soit au niveau de Kéter, etc. [Voyez ce qui est écrit dans l'explication sur « Je serai sanctifié au milieu des enfants d'Israël », à la fin du discours, ainsi que dans l'explication sur « Qui a compté », etc., « le quart d'Israël » ; voyez là-bas.]

5 ובזה יתורצו השני מקראות שנראים לכאורה כסותרים זה את זה כתוב אי אומר את השמים ואת הארץ אני מלא דמשמע אני ממש מהותו ועצמותו כאדם שאומר ע"ע אני כו'

Ainsi s'expliquent les deux versets qui, à première vue, semblent se contredire. L'un dit : « Je remplis les cieux et la terre », ce qui implique « Je » au sens littéral, Son être et Son essence, comme lorsqu'une personne dit d'elle-même : « moi », etc.

וכתוב א' אומר מלא כל הארץ כבודו ותרגומו זיו יקריה כו' ולא עצמותו כו' והחילוק הוא כך אני מלא היינו בבחי' המצות שהן בבחי' סוכ"ע כתר ומקיף

Un autre verset dit : «Toute la terre est remplie de Sa gloire», et le Targoum traduit : «l'éclat de Sa gloire», etc., et non Son essence, etc. La différence est la suivante : «Je remplis» relève des mitsvot, qui sont du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), de Kéter (la Couronne) et de la lumière enveloppante (makif).

ולכן שמים וארץ שוין לגבי בחינה זו [ועמ"ש בפ' עקב סד"ה ואכלת ושבעת וברכת] ומקרא דכתיב מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] היינו בבחי' התורה חכמה דאורייתא מחכמה נפקת כו'.

C'est pourquoi, à l'égard de ce niveau, le ciel et la terre sont égaux. [Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Ekev, à la fin du discours commençant par «Tu mangeras, tu seras rassasié et tu béniras».] Quant au verset qui dit : «Toute la terre est remplie de Sa gloire», il relève de la Torah, de 'Hokhma (sagesse), car «la Torah procède de 'Hokhma», etc.

6 והנה יש ב' בחינות מקיפים מקיף החוזר שהוא מקיף פרטי ומקיף הישר שהוא מקיף כללי שמקיף מראשו עד רגלו כו'

Or, il existe deux sortes de lumières enveloppantes (makifim) : le makif récurrent (makif hachozzer), qui est un makif particulier, et le makif direct (makif hayashar), qui est un makif général, enveloppant de la tête aux pieds, etc.

והנה מקיף החוזר הוא ענין המצות הוא האור הנמשך ומתפשט בכלי אלא שמפני שאין הכלי יכול להכיל ולסבול האור חוזר ויוצא לחוץ ונעשה אור מקיף על הכלי

Or, le makif récurrent, qui correspond aux mitsvot, est la lumière qui est attirée et se répand dans le réceptacle ; mais, parce que le réceptacle ne peut contenir et supporter la lumière, celle-ci revient en arrière, sort à l'extérieur et devient une lumière enveloppante au-dessus du réceptacle.

והיינו ענין שערות שהם מותרים מוחין והשערות הם בחי' לבושים שהן המצות כי המצות הן לבושים כנודע

C'est là le sens des cheveux, qui sont le surplus des mo'hin. Les cheveux relèvent de la catégorie des vêtements, qui sont les mitsvot, car les mitsvot sont des vêtements, comme on le sait.

אבל המקיף הכללי הוא המקיף שלגודל אורו אינו יכול ליכנס כלל בכלי והוא ענין שמחה של מצוה שהשמחה היא בחי' מקיף

Mais le makif général est le makif qui, du fait de l'immensité de sa lumière, ne peut absolument pas pénétrer dans le réceptacle. C'est là le sens de la joie d'une mitsva, car la joie relève de la catégorie du makif,

שהוא בהשוואה א' מראשו עד רגלו הכל בבחי' אחת ואינה בבחינת התחלקות פרטיים לפי הבחינה פרטית

qui est d'une mesure égale de la tête aux pieds, tout étant sur un seul et même plan ; elle n'est pas divisée en détails selon les aspects particuliers,

כמו שהוא ענין לבושים שמתלבשת בכל בחינה לפי מה שהוא משא"כ מקיף הכללי כנ"ל. [ועמ"ש מענין שמחה של מצוה ע"פ אסרי לגפן ובביאור ע"פ צאינה וראינה הנזכר לעיל].

comme c'est le cas des vêtements, qui s'adaptent à chaque aspect selon sa nature ; il n'en va pas ainsi du makif général, comme dit plus haut. [Et voyez ce qui est écrit au sujet de la joie d'une mitsva, à propos du verset « Attachant son ânon à la vigne », ainsi que dans l'explication sur « Venez et voyez » mentionnée plus haut.]

7 והנה לכך נאמר היום לעשותם שבועה"ז [שבעולם הזה] דוקא הוא השראת המקיף שהוא בהעלם כו' [כמ"ש מזה]

Or, c'est pourquoi il est dit : « Aujourd'hui, pour les accomplir » : c'est précisément dans ce monde que repose le makif, qui demeure caché, etc. [comme cela est expliqué à propos de

ע"פ צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי] וע"י מעשה המצות ממשיכים מבחי' כ"ע [כתר עליון] בחי' מקיף כנ"ל משא"כ בעוה"ב [בעולם הבא] הוא בחי' גילוי

le verset « Ordonne aux enfants d'Israël et dis-leur : Mon offrande, Mon pain »]. Et par l'accomplissement des mitzvot, on attire du niveau de Kéter Elyon (la Couronne suprême) le niveau du makif, comme mentionné plus haut ; tandis que dans le Monde futur, il s'agit du niveau de la révélation,

וצריך לילך שם ממדרגה למדרגה ותחלה צריך לירד לגיהנם כו' וזהו תכלית ירידת הנשמות לעוה"ז ירידה צורך עליה

et il faut y aller de niveau en niveau ; il faut d'abord descendre au Guéhinom, etc. Tel est le but de la descente des âmes dans ce monde : une descente en vue d'une élévation,

היינו בחיי בירורים לברר להיות הכל בבחינת ביטול בהמשכה פנימית ומקיפים וכל ימי שנותינו בהם שבועים שנה לא נתנו לאדם

c'est-à-dire le travail des birourim : raffiner afin que tout soit dans l'état de bitoul, en attirant la lumière intérieure [et les lumières] enveloppantes. Et « tous les jours de nos années, en eux soixante-dix ans » ont été accordés à l'homme

אלא בשביל זה כנ"ל והנשמה אינה צריכה תיקון לעצמה ואינה צריכה להמשכה ולא להתפלל כלל
uniquement à cette fin, comme mentionné plus haut. Or l'âme n'a pas besoin d'être rectifiée pour elle-même, ni qu'on lui attire quoi que ce soit ; elle n'a pas non plus besoin de prier,

כי הצדיקים למה דומים בפני השכינה כנר בפני האבוקה שכלה מאליו וברא כרעא דאבוה כו'
car « à quoi les justes ressemblent-ils devant la Chekhina ? À une bougie devant une torche », qui s'éteint d'elle-même ; et « le fils est la jambe de son père », etc.

אלא עיקר ירידת הנשמה הוא כדי להפך נפש השכלית שבנפש הבהמית ע"י המשכות התורה והמצות שהם פנימים ומקיפים כנ"ל [ועמ"ש ע"פ כי תצא כו']

Mais le but essentiel de la descente de l'âme est de transformer l'âme intellectuelle qui se trouve dans l'âme animale, en attirant les lumières de la Torah et des mitsvot, qui sont des lumières intérieures [et enveloppantes], comme mentionné plus haut. [Voir aussi ce qui est écrit à propos du verset « Lorsque tu sortiras... », etc.,

גבי ונתנו ה' אלקיך בידך דהיינו ע"י תורה ומצות שע"י דוקא נשלם בירור נה"ב [נפש הבהמית] ע"ש
הטעם ועמ"ש מזה ג"כ ע"פ משה ידבר גבי כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא]:

au sujet de « Havaya, ton D.ieu, le livrera en ton pouvoir », c'est-à-dire par la Torah et les mitsvot, car c'est précisément par elles que s'achève le raffinage de l'âme animale ; voir là-bas l'explication. Voir également ce qui est écrit à ce sujet à propos du verset « Moché parlait », au sujet de « Car Havaya, ton D.ieu, est un feu dévorant ».]

8 ב אך מי שחטא ופגם צריך לעשות תשובה להמשיך מלמעלה להשלים החסרון והפגם והיינו כמ"ש
ממעמקים קראתיך הוי' הוי' הוא כללות האצ"י יו"ד חכמה כו'

2. Mais celui qui a péché et causé une altération doit faire techouva (retour), afin d'attirer d'en haut ce qui comblera le manque et réparera l'altération. C'est ce qui est écrit : « Des profondeurs, je T'ai appelé, Havaya. » Le Nom Havaya exprime l'ensemble du Monde d'Atsilout (Émanation) : le youd est la 'Hokhma (sagesse), etc. ;

וקראתיך היניו המשכת הוי' אחרת מחדש אורות בכלים כי המשכות האורות שכבר נמשכו בכלים
נפגמו כנודע

et « je T'ai appelé » signifie l'attraction d'un autre Havaya, nouvellement : des lumières dans des réceptacles. Car les lumières qui avaient déjà été attirées dans les réceptacles ont été altérées, comme on le sait,

וצריך להמשיך אורות מחדש והמשכה זו היא ממעמקים מעשרה עומקים שבעשי"ת [שבעשרת ימי תשובה]
עומקא דחשוכא ישת חשך סתרו

et il faut attirer de nouvelles lumières. Cette attraction vient « des profondeurs » : des dix profondeurs présentes durant les Dix Jours de Techouva, de la profondeur des ténèbres (oumka de'ha-choukha) : « Il a fait des ténèbres Son lieu secret. »

וזהו השיבנו אליך מקורא דכולא כנודע שמא"ס ב"ה נעשה צמצום ומקום פנוי וחלל ואח"כ נמשך קו
וחוט ומקו זה נמשכים כל העגולים ומקיפים כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] בשער העגולים ויושר וראשית הקו
הזה

Et c'est là le sens de « Ramène-nous à Toi » : la source de tout. Comme on le sait, de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, résultèrent un tsimtsum (contraction), un lieu vide et un vide ; ensuite furent attirés un kav (ligne de lumière) et un fil ; et de cette ligne sont attirés tous les cercles et les lumières englobantes, comme il est écrit dans Etz Chaim, dans Sha'ar HaIgulim VeYosher (la Porte des Cercles et de la Rectitude). Et le commencement de cette ligne

היינו בחי' מלי' דא"ק [דאדם קדמון] שם הוא עומקא דכולא ומשם נמשכו י"ג מדות הרחמים וזהו בחי'
תשובה במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדין כו' דמשכין ליה בחילא יתיר אליך ממש

est le niveau de la Mal'hout (souveraineté) d'Adam Kadmon. Là se trouve « la profondeur de tout », et c'est de là que furent attirés les Treize Attributs de Miséricorde. Voilà le niveau de la techouva : « À l'endroit où se tiennent ceux qui ont fait techouva », etc., « car ils l'attirent avec une force plus grande » : « vers Toi », véritablement.

אך להיות הכח הזה בנפש חילא יתיר כו' הוא ע"י י"ג מדות הרחמים שמר"ח [שמראש חודש] אלול שנאמר
עליהם ואנכי עמדתי בהר כו'

Mais pour que cette force, cette « force plus grande », etc., soit présente dans l'âme, il faut passer par les Treize Attributs de Miséricorde qui agissent depuis Roch 'Hodech Eloul, à leur sujet desquels il est dit : « Et moi, je me tenais sur la montagne », etc.,

כימים הראשונים הם ימי קדם כנודע שיש ימי עולם וימי קדם שנות עולם שנים קדמוניות ימי קדם הם מעומקא דחשוכא מלי דא"ק [דאדם קדמון] ועי'

« comme aux premiers jours » : ce sont les jours d'autrefois (yemei kedem). Comme on le sait, il y a les « jours du monde » (yemei olam) et les « jours d'autrefois » (yemei kedem), les « années du monde » (shnot olam) et les « années anciennes » (shanim kadmoniyot). Les jours d'autrefois proviennent de la profondeur des ténèbres, de la Mal'hout d'Adam Kadmon. [Et voir,

בענין ימי קדם באדרא דנשא די קלי"ד די ודקל"ח בי ועמ"ש בביאור ע"פ ולא אבה בפ'

à propos des jours d'autrefois, dans l'Idra de Nasso, folio 134[b], et folio 138b. Et voir ce qui est écrit dans l'explication du verset « Mais Il ne voulut pas », dans la paracha

כי תצא ובפי' ויקרא בביאור ע"פ ויקרא אל משה מענין ישת חשך סתרון ומשם נמשך להיות מקיפים ועי' נאמר אנילדודי ועלי תשוקתו דלא כתיב ואל תשוקתו

Ki Seitzei, et dans la paracha Vayikra, dans l'explication du verset «Et Il appela Moché», à propos de «Il fit des ténèbres Sa retraite.»] De là, cela se prolonge pour devenir des lumières enveloppantes. À ce sujet, il est dit : «Je suis à mon bien-aimé, et son désir est sur moi (alai)», car il n'est pas écrit «et son désir est vers moi (elaï)»,

אלא ועלי כלומר מלמעלה בחי' מקיף [ועמ"ש בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר גבי ענין בגדי לבן דכה"ג [דכהן גדול] ביוהכ"פ [ביום הכפורים] ועי' עוד מענין ועלי תשוקתו באדרא דנשא (דקל"ב בי) מי גרם שאני לדודי משום ועלי תשוקתו.

mais «sur moi», c'est-à-dire d'en haut : le niveau de lumière enveloppante. [Voir aussi ce qui est écrit dans l'explication du verset «Car en ce jour Il fera expiation», à propos des vêtements blancs du grand prêtre à Yom Kippour. Voir également, à propos de «et son désir est sur moi», l'Idra de Nasso (132b) : «Qu'est-ce qui a fait que “je suis à mon bien-aimé” ? Parce que “son désir est sur moi”.»

אכן בזהר פי' לך לך (דפ"ח בי) פי' אני לדודי בקדמיתא ולבתר ועלי תשוקתו וכן משמע הפי' באדר"ז [באדרא זוטא] (דרפ"ח ע"א).

Cependant, dans le Zohar, paracha Lech Lecha (88b), il est expliqué : «Je suis à mon bien-aimé» d'abord, puis «et son désir est sur moi». L'explication de l'Idra Zouta (288a) va dans le même sens.

והיינו ב' בחי' ג"ג מדה"ר [מדות הרחמים] דאלול ודיוהכ"פ [ודיום הכפורים]. שעל י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] דאלול שהם המשכה להיות אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ע"ז אמרו מי גרם שאני לדודי משום דעלי תשוקתו.

Il s'agit des deux niveaux des Treize Attributs de miséricorde, ceux d'Eloul et ceux de Yom Kippour. À propos des Treize Attributs de miséricorde d'Eloul, qui sont un influx d'en haut destiné à susciter un éveil d'en bas, ils ont dit: «Qu'est-ce qui a fait que "je suis à mon bien-aimé"? Parce que "son désir est sur moi".»

וי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] דעשי"ת [דעשרת ימי תשובה] ויוהכ"פ [ודיום הכפורים] שהם סליחת ומחילת העוונות ע"י התשובה ע"ז אמרו ע"י שאני לדודי בקדמיתא ע"ז ועלי תשוקתו כו' ועמ"ש מענין ב' בחינות י"ג מדות דאלול ויום הכפורים בד"ה ושמתי כדכד ושאר דוכתי].

Quant aux Treize Attributs de miséricorde des Dix jours de techouva et de Yom Kippour, qui apportent le pardon et la rémission des fautes par la techouva, ils ont dit à leur sujet: parce que «je suis à mon bien-aimé» d'abord, il s'ensuit que «son désir est sur moi», etc. Voir aussi ce qui est écrit à propos des deux niveaux des Treize Attributs, ceux d'Eloul et de Yom Kippour, dans le discours intitulé «Et Je ferai tes créneaux de kadkod», et en d'autres endroits.]

וזהו הרועה בשושנים תליסר עלין דסחרין לשושנה והן י"ג מדות שאמר מיכה שהן בעתיק והן למעלה מהי"ג שאמר משה כמ"ש במ"א שמשך המשיך למטה בז"א כמ"ש באדרא (דקל"ח ע"א) והיינו

C'est là le sens de «Celui qui fait paître parmi les roses»: les treize pétales qui entourent la rose. Ce sont les treize attributs énoncés par Michée, qui se trouvent dans Atik et sont supérieurs aux treize énoncés par Moché. Comme il est expliqué ailleurs, Moché les fit descendre en bas, dans Zeir Anpin (les attributs émotionnels), ainsi qu'il est écrit dans l'Idra (138a). C'est-à-dire,

כי היג"מ [הי"ג מדות] של משה הן לחיי העוה"ז שהיה צריך משה לכך לפי שהקב"ה אמר למשה ועתה הניחה לי כו' וע"ז נאמר במשה ויקוד ארצה וישתחו שהשתחווה הוא המשכה שהמשיך למטה כו'

car les Treize Attributs de Moché sont destinés à la vie de ce monde, dont Moché avait besoin, puisque le Saint béni soit-Il avait dit à Moché: «Et maintenant, laisse-Moi...», etc. À ce sujet, il est dit de Moché: «Il se prosterna à terre et s'inclina»; car la prosternation est un influx qu'il fit descendre en bas, etc. ;

אבל היג"מ [הייג מדות] שאמר מיכה הן יג"מ [ייג מדות] דא"א שהן לחיי הנשמות שהוא חיי אלק ות וכמ"ש בזה"ק [בזהר הקדוש] שם (דקל"ג ע"ב)

mais les Treize Attributs énoncés par Michée sont ceux d'Arieh Anpin, destinés à la vie des âmes, qui est la vie de la divinité, comme il est écrit dans le saint Zohar, à cet endroit (133b) :

אית חסד דלגו ואית חסד דלבר כו' חסד דאקרי חסד עולם כו' דז"א דכתיב אמרתי עולם חסד יבנה.

« Il est un 'Hessed intérieur et un 'Hessed extérieur », etc., « un 'Hessed appelé 'hessed olam (le 'Hessed éternel) », etc., qui relève de Zeir Anpin, comme il est écrit : « J'ai dit : le monde (olam) sera bâti par le 'Hessed. »

והאי חסד דעתיק כו' לאו בחיי גופא אתמר אלא בחיי דנשמתא. (ועיין בזהר בהעלותך דקנ"ב סע"א [סוף עמוד א]).

« Et ce 'Hessed d'Atik », etc., « ne fut pas dit de la vie du corps, mais de la vie de l'âme. » (Voir aussi le Zohar, Beha'alos'cha, à la fin de 152a.)

וזהו הרועה בשושנים שהוא רועה זן ומפרנס כי בכל השנה הוא רועה ישראל בבחי' עשב כמ"ש ונתתי עשב כשדך לבהמתך ועשב לעבודת האדם

Et c'est là « Celui qui fait paître parmi les roses » : un berger, celui qui nourrit et entretient. Car toute l'année, Il fait paître Israël avec le niveau de l'herbe, comme il est écrit : « Je donnerai de l'herbe dans ton champ pour ton bétail », et « de l'herbe pour le service de l'homme ».

דהיינו מה שישראל מקבלים בחיי האוי"ר [האהבה ויראה] הוא ע"י מלאכים כברכת יוצר אור כולם אהובים כו'

C'est-à-dire qu'Israël reçoit le niveau de l'amour et de la crainte par l'intermédiaire des anges, dans la bénédiction Yotzer Or : « Ils sont tous aimés », etc.,

והאופנים כו' (ועיין בזהר בראשית דף י"ח ע"ב עשב דא אלין אופנים וחיות כו' ע"ש)

« et les Ofanim », etc. (Voir aussi le Zohar, Bereishis, folio 18b : « "L'herbe" : ce sont les Ofanim et les 'Hayout », etc. ; voir là-bas.)

ועל ידי זה מקבלים ג"כ התפעלות אהוי"ר [אהבה ויראה] או תיקון הקדושה שלמעלה מקבלת הנפש למטה ג"כ והיינו נה"ב [נפש הבהמית]

Et par cela, ils reçoivent aussi l'éveil de l'amour et de la crainte, ou la rectification de la sainteté qui est en haut ; l'âme d'en bas la reçoit elle aussi. C'est-à-dire l'âme animale.

כי הנפש אלקית אינה צריכה תיקון לעצמה שהנפש שבכל עולם הוא גבוה מבחי' המלאכים שבכל עולם

Car l'âme divine n'a pas besoin d'être rectifiée pour elle-même, puisque l'âme de chaque monde est supérieure au niveau des anges de ce monde ;

כי הנשמה היא מפנימית העולם והמלאכים הם מחיצוניי [מחיצוניות] אלא שנפש הבהמית היא נמשכת מפנימית האופנים [משא"כ משמרי האופנים נמשך השפעה החיצונית]

car l'âme provient de la dimension intérieure (pnimiyout) du monde, tandis que les anges proviennent de sa dimension extérieure ('hitsoniyout). L'âme animale, en revanche, est issue de la dimension intérieure des Ofanim [tandis que le flux extérieur provient des scories des Ofanim].

וצריך שגם נפש הבהמית תסכים לזה והיינו ע"י ההמשכה מבחי' האופנים וחיות שהן שרשה ומקורה שאין הדינין נמתקין אלא בשרשן וכמ"ש מזה ע"פ כי תצא הנזכר לעיל.

L'âme animale aussi doit consentir à cela. Cela se fait par l'attraction venant du niveau des Ofanim et des 'Hayot, qui sont sa racine et sa source, car les rigueurs (dinim) ne sont adoucies qu'à leur racine ; comme cela est expliqué à propos du verset « Lorsque tu sortiras », mentionné plus haut.

9 ולכך תקנו לנו אנשי כנה"ג [כנסת הגדולה] לומר בכל יום והאופנים וחיות כו' בברכת יוצר אור קודם שמע ישראל.

C'est pourquoi les Hommes de la Grande Assemblée instituèrent pour nous de dire chaque jour : « Et les Ofanim et les 'Hayot », etc., dans la bénédiction Yotser Or, avant « Écoute, Israël ».

ישראל היא הנפש האלקית ועליה נאמר בכל לבבך בשני יצריך ובכל נפשך אפי' [אפילו] כנפש הבהמית «Israel», c'est l'âme divine, et c'est à son sujet qu'il est dit : « de tout ton cœur », c'est-à-dire avec tes deux penchants, et « de toute ton âme », même avec l'âme animale.

והיינו ע"י ונתתי עשב בשדך שדה הוא חקל תפוחין קדישין כדי להיות לבהמתך ואח"כ ואכלת ושבעת הוא ענין אכלית יערי עם דבשי כו' וזהו כל השנה

Et cela se réalise par « Je donnerai de l'herbe dans ton champ » : le « champ » est le champ des pommes saintes, afin que ce soit « pour ton bétail ». Ensuite, « tu mangeras et tu seras rassasié » : c'est la notion de « J'ai mangé mon rayon de miel avec mon miel », etc. Et cela vaut toute l'année.

אבל כר"ח [בראש חודש] אלול הוא הרועה בשושנים תליסר עלין דסחרין לשושנה [וזהו קרוב למשנ"ת
[למה שנתבאר] בפי עקב ע"פ ואכלת ושבעת וברכת בענין]

Mais à Roch 'Hodech Eloul, c'est «Celui qui fait paître parmi les roses»: les treize pétales qui entourent la rose. [Cela est proche de ce qui a été expliqué dans la paracha Ekev, à propos du verset «Tu mangeras, tu seras rassasié et tu béniras», au sujet de

כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם שהוא בחי' לחם מן הארץ וכן בחי' עשב מזון דנה"ב [דנפש הבהמית]

«Car l'homme ne vit pas seulement de pain»: c'est le niveau du pain provenant de la terre, et de même le niveau de l'herbe, nourriture de l'âme animale;

כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם היינו בחי' לחם מן השמים שנמשך מבחי' טל טלא דבדולחא שבמו"ס
[שבמוחא סתימאה]

«mais l'homme vit de tout ce qui sort de la bouche de Havaya»: c'est-à-dire le niveau du pain venant du ciel, qui est attiré du niveau de la rosée, la rosée cristalline (tala dibedolcha) qui se trouve dans Mo'ha Stima'a (le cerveau caché),

שהוא מקור יג"מ [י"ג מדות] הרחמים וכמשי"ש [וכמה שכתוב שם] בדי"ה ויאכילך את המן כו' ע"ש ועד"ז הוא
ההפרש בין בחי' ונתתי לגבי בחי' הרועה בשושנים.

qui est la source des Treize Attributs de Miséricorde, comme il est écrit là, dans le discours qui commence par «Et Il t'a nourri de la manne», etc. Voir là-bas. De la même manière, il y a une différence entre le niveau de «Je donnerai» et celui de «Celui qui fait paître parmi les roses».

ובזהר פ' יתרו (דפ"א ע"ב) מאי מוצא פי ה' דא קול השופר כו' בהאי קול שופר תליא כולא.

Et dans le Zohar, paracha Yitro (81b): «Que signifie “ce qui sort de la bouche de Havaya”? C'est la voix du chofar», etc. «Tout dépend de cette voix du chofar.»

והיינו לפי שע"י השופר הוא התגלות יג"מ [י"ג מדות] הרחמים וגם ע"י נמשך בנין המלי' שהיא פי ה'

C'est parce que, par le chofar, se révèle les Treize Attributs de miséricorde, et que, par lui également, est attirée la construction de Mal'hout (souveraineté), qui est «la bouche de Havaya»;

ולכן נק' השופר מוצא ומקור פי ה' כי מר"ח [מראש חודש] אלול עד יו"כ [יום כפור] הן ארבעים יום וביה"כ [וביום הכפורים] בו נתנו לוחות האחרונות כללות כל התרי"ג מצות והן מילוי כל החסרונות והפגמים בהמשכת פעימים ומקיפים מחדש.

et c'est pourquoi le chofar est appelé la «source jaillissante» et la source de «la bouche de Havaya».] Car il y a quarante jours de Roch 'Hodech Eloul à Yom Kippour, et c'est à Yom Kippour que furent données les dernières Tables, leur expression générale et collective étant l'ensemble des 613 mitsvot; elles comblent tous les manques et réparent toutes les déficiences, en attirant à nouveau des [lumières] intérieures et des makifim.

ובזהר פ' שמות (ד"כ ע"ב) איתא ד"א [דבר אחר] בשושנים באותם ששונים בתורה שע"י התורה נמשך מקיף היושר הכללי שמקיף בהשוואה אחת.

Et dans le Zohar, parachat Chemot (20b), il est dit: «Autre explication: "parmi les roses (chochanim)": parmi ceux qui étudient (chonenim) la Torah.» Car, par la Torah, est attiré le makif général direct, qui englobe tout d'une mesure égale.

והוא ענין שמחת תורה שהשמחה של כל השנה בתורה ומצות נכלל ביום אי שהוא כללות כל השנה ומקיף זה נמשך ע"י התורה הגם שהיא בחי' פנימית

Et c'est là le sens de Sim'hat Torah: la joie de toute l'année dans la Torah et les mitsvot est réunie en un seul jour, qui est leur expression générale et collective pour toute l'année. Et ce makif est attiré par la Torah, bien que celle-ci soit du niveau de la dimension intérieure (pnimiyout).

וזהו ענין גדול ת"ת [תלמוד תורה] שמביא לידי מעשה וכנודע שמא"ס ב"ה עצמו לא נמשך כלל אלא שיש הפסק צמצום ומקום פנוי וחלל

Et c'est là le sens de: «L'étude de la Torah est supérieure, car elle mène à l'action.» Or, comme on le sait, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même n'est nullement attiré; il y a plutôt une interruption: le tsimtsoum (contraction), un lieu vide et un vide;

רק הקו והחוט נמשך אחר הצמצום והרי הוא בחי' פנימי [פנימיות / פנימית] ואח"כ ממנו נמשך כל המקיפים וכנודע שמקיפים א"א להיות פנימי [פנימיות / פנימית]

seul le kav (ligne de lumière), le fil, fut attiré après le tsimtsoum, et il est du niveau de l'intériorité; ensuite, tous les makifim furent attirés à partir de lui. Or, comme on le sait, les makifim ne peuvent devenir intérieurs;

רק פנימי [פנימיות / פנימית] עליון נעשה מקיף לתחתון וכך מן פנימית עליון שהוא הקו וחוט נעשו כל המקיפים כו'. [ועמ"ש סד"ה ויקהל משה ובד"ה שרי אשתך.

seule l'intériorité d'un niveau supérieur devient makif pour un niveau inférieur ; ainsi, toutes les lumières englobantes, etc., furent formées à partir de l'intériorité du niveau supérieur, qui est le kav, le fil. [Et voyez ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Et Moché assembla», et dans le discours commençant par «Saraï, ta femme».

10 ועמ"ש עוד מענין תורה בד"ה וידבר דעשרת הדברות. וע"פ כיום השמיני עצרת בענין גדול תלמוד שמביא לידי מעשה ועמ"ש גבי הזכרת תורה בברכת הארץ איך שעייז נמשך מבחי' טל ומן בברכת הארץ כו' ע"ש]:

Et voyez aussi ce qui est écrit sur la question de la Torah dans le discours commençant par «Et [D.ieu] parla», au sujet des Dix Commandements ; et à propos du verset «Le huitième jour, une assemblée», sur la question de «l'étude est plus grande, car elle mène à l'action». Voyez aussi ce qui est écrit au sujet de la mention de la Torah dans la bénédiction pour le pays : comment, par ce moyen, le niveau de la rosée et de la manne est attiré dans la bénédiction pour le pays, etc. ; voyez là-bas.]

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/reeh/12/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak